

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 223

гр. Бургас, 21.11.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в закрито заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галина Т. Канакиева

Членове: Петя Ив. Петрова Дакова
Гергана Ж. Кондова

като разгледа докладваното от Петя Ив. Петрова Дакова Въззивно частно наказателно дело № 20222000600245 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.440, ал.2, вр. чл.345 от НПК.

Постъпила е въззивна жалба от адвокат З. Д., в качеството му на упълномощен защитник на лишената от свобода Т. В. Р., против определение №415/01.11.2022 год., постановено по ЧНД №514/2022 год. по описа на Окръжен съд – Сливен, с което е отхвърлена молбата на Р. за условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на останалата част от наложеното ѝ с присъда по нохд № 486/2022г. на ОС-Варна наказание лишаване от свобода.

В жалбата е наведено оплакване за необоснованост на постановеното определение. Изтъква се, че съдът не е съобразил всички налични данни по делото, свидетелстващи за постигнато поправяне на осъдената по време на изтърпяване на наложеното ѝ наказание, включително не е отчел адекватно оценката на риска от рецидив при Р., чийто стойности счита, че не разкриват сериозна опасност от извършване на ново престъпление. С горните съображения се прави искане за отмяна на атакуваното определение и постановяване на ново, с което да се уважи молбата на лишената от свобода за условно предсрочно освобождаване.

Жалба срещу акта на първата инстанция е подадена и от осъдената Т. Р., която счита, че отказът на съда да постанови условното ѝ предсрочно освобождаване е в нарушение на законовите стандарти по прилагане на този институт. Изразявайки несъгласие с преценката на първостепенния съд относно представените по делото доказателства, осъдената изтъква, че взетото по делото решение е предопределено от становището на юриста на затвора и прокурора, които са изразили отрицателно становище за условното ѝ предсрочно освобождаване. Заявява, че престоят в затвора ѝ е помогнал да осъзнае противообществените си постъпки и „да се промени към по-добро“. Изтъква, че въпреки крехкото ѝ здраве, е полагала труд, справяйки се добре

със поставените ѝ задачи. Сочи също участието си в организирани мероприятия. Моли за уважаване на молбата за условно предсрочно освобождаване.

Срещу депозираната от защитника жалба е постъпило писмено възражение от началника на Затвора – гр.Сливен, в което се поддържа позиция, че на етапа от изтърпяване на наложеното ѝ наказание, осъдената Р. не е дала убедителни доказателства за своето поправяне. Сочи се, че в периода на поправително въздействие не е отчетена промяна, като стойността на риска от рецидив при нея е запазен непроменен спрямо първоначалната оценка и е останал в горните стойности на среден – 92 точки. В тази връзка се поддържа, че направената от съда преценка за отсъствие на предпоставките за условно предсрочно освобождаване на Р., е правилна и съобразена с приложените по делото доказателства.

В депозирано пред съда писмено становище на прокурор при Апелативна прокуратура-Бургас е изразена позиция за неоснователност на подадената жалба. Поставяйки акцент върху актуалната оценка на риска от рецидив при осъдената Р., прокурорът се присъединява към изводите, застъпени в атакуваното определение относно липсата на доказано поправяне на последната, предпоставящо условното ѝ предсрочно освобождаване. Предлага въззивният съд да потвърди определението на ОС-Сливен като обосновано и законосъобразно.

Бургаският апелативен съд, след запознаване с материалите по делото, като обсъди наведените в жалбата доводи и съобрази закона, прие следното:

Жалбата е подадена от процесуално легитимирано лице, в срока по чл.440 ал.2 вр. чл. 342 ал.1 от НПК, поради което е процесуално допустим. Разгледана по същество, същата е неоснователна.

Производството пред първоинстанционния съд, установяващо се като такова по чл. 439, ал. 1 от НПК, вр. чл. 70, ал. 1 от НК, е образувано по молба на лишената от свобода Т. В. Р. за условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на останалата част от наказанието лишаване от свобода, наложено ѝ с определение № 19/20.05.2022г. по нохд № 486/2022г. по описа на ОС- Варна.

В рамките на развилия се пред ОС-Сливен открит съдебен процес са събрани всички необходими доказателства, способстващи изясняването на релевантните по делото факти и решаване на основния въпрос, а именно дали са основанията по чл.70 ал.1 от НК за условното предсрочно освобождаване на осъдената Р..

Обсъждайки събраните по делото доказателства в аспекта на дължимата преценка за наличие на критериите по чл.70 ал.1 от НК, първостепенният съд правилно е достигнал до извод за формално придобито от осъдената Р. право на условно предсрочно освобождаване. Данните по делото установяват, че с присъда по нохд № 486 / 2022г. по описа на ОС – Варна /определение за

одобряване на споразумение за решаване на делото/ Т. В. Р. е призната за виновна в извършване на престъпления по чл. 244, ал. 1, вр. чл. 18, ал. 1 от НК и по чл. 244, ал. 2, вр. ал. 1 от НК, за които при условията на чл. 23, ал.1 от НК на същата е наложено наказание лишаване от свобода за срок от една година, търпимо при първоначален строг режим. Определението е влязло в сила на 20.05.2022г.

Осъдената Р. е за втори път в затвора - постъпила в Затвора – Сливен на 24.05.2022г. Наложено ѝ наказание по нощ № 486 / 2022г. по описа на ОС – Варна е с начало на изтърпяване - 12.04.2022г.

Информацията, съдържаща се в представената пред ОС-Сливен писмена справка от началника на Затвора-Сливен за изтърпяно от осъдената Р. наказание лишаване от свобода, свидетелства, че към 01.11.2022 год. /датата на постановяване на атакуваното определение/ последната е изтърпяла фактически шест месеца и двадесет дни, като е зачетено и времето на положен общественополезен труд – шест дни и арест – два дни. Остатъкът за изтърпяване по данни от цитираната справка е пет месеца и два дни /спр. л.35 от ЧНД № 514/22г. на ОС-Сливен/. Съобразявайки горните данни, първостепенният съд правилно е приел, че осъдената Р. формално е придобила право на условно предсрочно освобождаване.

Формирайки изводите си относно степента на постигнато поправяне на лишената от свобода Р., първостепенният съд е извършил задълбочен анализ на комплекса доказателства, свидетелстващи за поведението на осъдената и резултатите от пенитенциарното въздействие спрямо нея по време на изтърпяване на присъдата. При съобразяване с обективизираните в затворническото досие на лишената от свобода Р. сведения и отразените такива в докладите, касаещи оценката по чл. 155 от ЗИНЗС и постигнатите при изпълнение на индивидуалния план на присъдата резултати, съдът е достигнал до обосновано заключение, че същите не свидетелстват корекционното въздействие върху осъдената да е способствало постигане в значима степен на целите по чл.36 от НК, което да даде основание за уважаване на подадената молба за условно предсрочно освобождаване.

Данните по делото сочат на високо ниво на криминогенност в поведението и живота на осъдената Р., предпоставено от предишни нейни осъждания за престъпления от различен вид, както и констатирана злоупотреба с наркотични вещества. Обосноваващи този извод са и резултатите от проведеното ѝ първоначално тестване, разкриващи стойности от 92 точки – горен диапазон на среден риск от рецидив, с идентифицирани зони с нужда от въздействие: „Управление на финанси и доходи“, „Начин на живот и обкръжение“, „Употреба на наркотици“, „Употреба на алкохол“, „Емоционално равновесие“, „Мисловни умения и поведение“ и „Нагласи“. Констатациите в отделните раздели сочат, че наркотичната зависимост на Р., както и алкохолната такава, са един от факторите, обуславящи престъпното ѝ поведение. Тези зависимости при нея е установено също, че имат за

последница промяна в негативен аспект на физическото и психическото ѝ здраве, като същите са и сред факторите, обуславящи емоционалната ѝ неустойчивост и трудности при интегриране на социалните норми. Проблеми са идентифицирани и в уменията ѝ да планира действия, както и да прогнозира резултати от собствената си активност. Също така са разкрити сериозни дефицити в умението за учене от минал опит и затруднения при изграждане на алтернативи. При изследването на нагласите на Р., е направено заключение, че тя не разбира всички фактори с криминогенен потенциал, които са в основата на извършените от нея престъпни деяния.

Проведената в периода на престоя ѝ в затвора корекционна работа с Р., видно от представените в докладите резултати, не е довела до промяна в цифровото изражение на риска от рецидив, като същият е запазен на 92 точки при направената ѝ оценка през месец октомври 2022г. Отразените във формулярите за периодична атестация на лишената от свобода сведения разкриват, че единственото понижение от 2 точки е в стойностите на раздел “Образование, обучение и трудова заетост”, което е резултат от включването на Р. в трудова дейност, без това да повлиява стойностите на крайната оценка. На тази основа именно е и възприето от страна на затворническата администрация, че пенитенциарното третиране на Р. следва да продължи, като се работи в посока осъзнаване от последната на факторите, довели до криминалното ѝ поведение, преосмисляне и изграждане на нови мисловни модели и цялостно осъзнаване необходимостта от промяна на начина ѝ на живот.

Съобразявайки горните данни, разкриващи задържане на стойностите в оценката на риска от рецидив и вреди в границата на средния такъв за осъдената Р., както и отчитайки, че идентифицираните проблемни области в криминогенния профил на последната са останали без съществена промяна, ОС-Сливен правилно е достигнал до извод, че целените с присъдата поправителен, превъзпитателен и възпиращ ефект, не са постигнати в необходимия обем и дълбочина. Основателно в тази връзка съдът е мотивирал нужда от продължаване на корекционно – възпитателната работа с Р. съобразно индивидуалните потребности на последната, отразени в оценката на риска от рецидив и вреди.

Въззивната инстанция отчита наличните по делото данни, свидетелстващи за трудова активност на осъдената по време на престоя ѝ в затвора, както и участие на последната в организираните мероприятия и групови работи, за които в случая намира, че макар да свидетелстват доброто ѝ поведение, не са достатъчни за извод, че целите на наказанието са постижими и без по-нататъшното му ефективно изтърпяване. Изграждането на позитивни нагласи към трудовия процес, както и сътрудниченето в различните общопенитенциарни дейности и мероприятия, организирани в условията на затворническата среда, е само част от процеса на превъзпитание, завършването на който обаче изисква постигане на цялостна положителна

промяна в профила на осъдения, без да са налице съществени дефицити, които да повлияват в неблагоприятен план поведението му на свобода. В конкретиката на данните по делото се установява, че общопенитенциарното въздействие върху Р. няма за резултат цялостно и устойчиво коригиране на идентифицираните в оценката ѝ на правонарушител проблемни области, а напротив - промяната при нея е едва в начален етап. Тази констатация, както правилно е възприел окръжният съд, налага единствения извод, че работата с нея в условията на затворническа среда следва да продължи до постигане в пълнота на целите, заложи в плана на присъдата.

Относно развитите в жалбата на осъдената доводи, че решението на ОС-Сливен е предопределено от становищата, ангажирани от юриста на затвора и прокурора, съдът намира същите за неоснователни. Позицията на началника на затвора или упълномощения от него представител, както и на прокурора, изразени в съдебния процес по разглеждане молбата на осъдено лице за условно предсрочно освобождаване съобразно регламента на чл. 437, ал.2 и чл. 439, ал.5 от НПК, не обвързват съда в решението му относно наличие или не на предпоставките по чл.70 от НК. По конкретното дело съдът е изпълнил задължението си да изследва внимателно и задълбочено всички представени по делото доказателства за поправяне на лишена от свобода Р., при което същият е достигнал до обоснован и законосъобразен извод, че изискуемата втора предпоставка по смисъла на чл. 70, ал. 1 от НК, не е налице.

По изложените съображения АС-Бургас намира, че атакуваното определение, като обосновано и законосъобразно следва да бъде потвърдено.

Мотивиран от горното, Бургаският апелативен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение №415/01.11.2022 год., постановено по ЧНД №514/2022 год. по описа на Окръжен съд – Сливен.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____